

Generální inspekce bezpečnostních sborů

Metodická a preventivní činnost



... zrakem ostřížím

pplk. Mgr. Bc. Ivo MITÁČEK

Právní vymezení GIBS

- Zákon č. 341/2011 Sb., o Generální inspekci bezpečnostních sborů a o změně souvisejících zákonů
 - základní úkoly, prostředky, oprávnění,
 - spolupráce a součinnost.
- Nařízení vlády č. 407/2011, k provedení zákona o GIBS
 - služební průkaz a odznak,
 - vnější označování příslušníků a vozidel GIBS.
- Usnesení vlády ČR č. 497/2011
 - početní stavy,
 - rozpočet.



Působnost GIBS

Inspekce má působnost vůči čtyřem bezpečnostním sborům, na jejichž činnost se zaměřuje. Těmito sbory jsou:



Policie České republiky



Vězeňská služba České republiky




Celní správa České republiky



Generální inspekce bezpečnostních sborů



Základní úkoly GIBS

- Vyhledávat, odhalovat a prověřovat skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož pachatelem je příslušník nebo zaměstnanec bezpečnostního sboru.**
 - Vyšetřovat trestný čin příslušníka či zaměstnance bezpečnostního sboru.***
 - Provádět zkoušku spolehlivosti u příslušníků a zaměstnanců bezpečnostních sborů.
 - Sledovat a vyhodnocovat informace o protiprávní činnosti příslušníků bezpečnostních sborů.
 - Navrhovat opatření pro předcházení protiprávní činnosti příslušníků bezpečnostních sborů.
 - Vydávat metodická doporučení pro činnost jednotlivých bezpečnostních sborů.
- 

**u zaměstnanců VSČR a CSČR pouze byl-li TČ spáchán v souvislosti s plněním pracovních úkolů;

***vyšetřování příslušníků a zaměstnanců GIBS provádí státní zastupitelství

Prevence

- ...zahrnuje veškerá opatření ke snižování rizik výskytu TČ, jakož i jejich škodlivých důsledků pro jednotlivce, bezpečnostní sbory a společnost.
- ...se snaží působit na různorodé příčiny kriminality.
- ...není měřitelná okamžitě nebo v krátkodobých horizontech, ale jedná se o dlouhodobou a strategickou práci, zahrnující mnoho různorodých činností s účastí řady různých subjektů.

Fakta:

- **Prosazování práva a trestní sankce mají vysoký potenciál preventivních účinků, a to včetně strachu z potrestání v případě odhalení.**
- **Markantní je vliv generální prevence, zvláště v případech provádění zk. spolehlivosti.**
- **Bezpečnostní sbory často účinně preventivně působí navenek, dovnitř do sboru však nikoliv.** Právě zde je prostor pro preventivní působení inspekce.
- **Základním kamenem každé prevence je práce s lidmi – od nejnižší postavených organizační částí až po TOP management jednotlivých sborů!**

Vnitřní preventivní aktivity bezpečnostních sborů

- Interní protikorupční programy, protikorupční komise.
- Reakce na medializovaná pochybení příslušníků, případně zjištěných inspekci či OVK, formou upřesnění metodik činnosti. Např. metodika postupu při insolvenční na intranetu OVK PPČR.
- Pravidelná školení se zaměřením na protiprávní jednání s využitím externích lektorů, včetně lektorů inspekce – koncepčně pouze VSČR a CSČR, v rámci PČR jenom ZOP!

Vše ostatní záleží pouze na nadřízených a na jejich představě o tom, jak by měli nebo neměli působit vůči svým podřízeným. Zejména u PČR, která má nejvíce příslušníků a zaměstnanců a také nejvíce personálních zdrojů na provádění prevence, je to zcela NEDOSTATEČNÉ! To se odráží i v případech řešených inspekci.

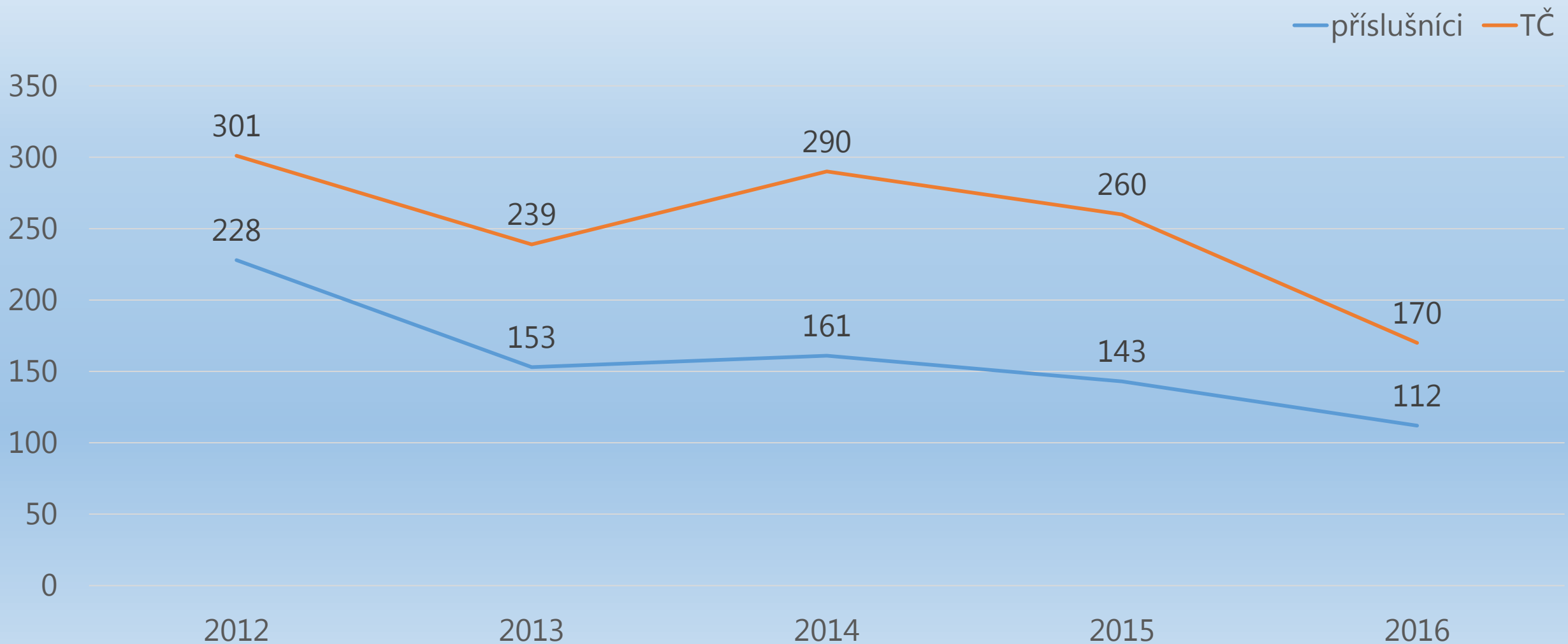
Preventivní aktivity inspekce

- Preventivní přednášky - v roce 2013 realizováno 34 přednášek pro 1.850 respondentů,
 - v roce 2014 realizováno 93 přednášek pro 3.000 posluchačů,
 - v roce 2015 realizováno 186 přednášek pro 8.410 posluchačů,
 - v roce 2016 realizováno 113 přednášek pro 4.630 posluchačů.
- resortní školy (základní odborná příprava příslušníků a vzdělávací kurzy),
- univerzity a středních školy zaměřené na oblast vnitřní bezpečnosti,
- odborná školení a porady jednotlivých organizačních článků PČR, VS, CS,
- jiné subjekty, jejichž činnost je podobná činnosti bezpečnostních sborů.
- Preventivní opatření na zjištěná pochybení v konkrétních řešených případech.
- Účast na odborných seminářích a vědeckých konferencích zabývajících se prevencí v oblasti vnitřní bezpečnosti.
- Účast v poradních komisích vlády České republiky zabývajících se oblastí vnitřní bezpečnosti.

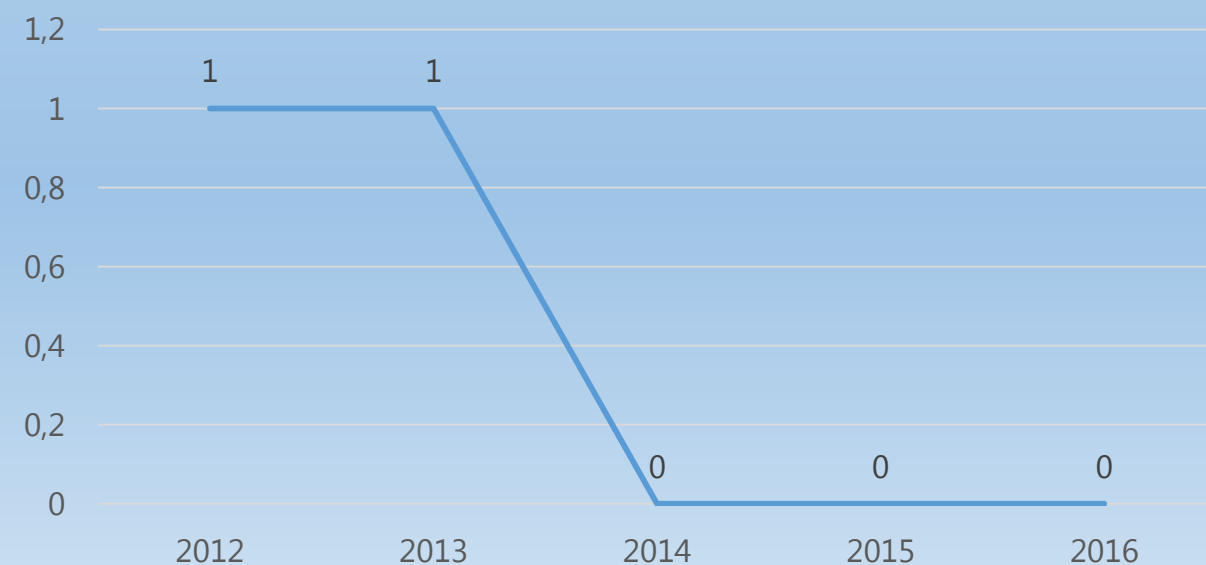
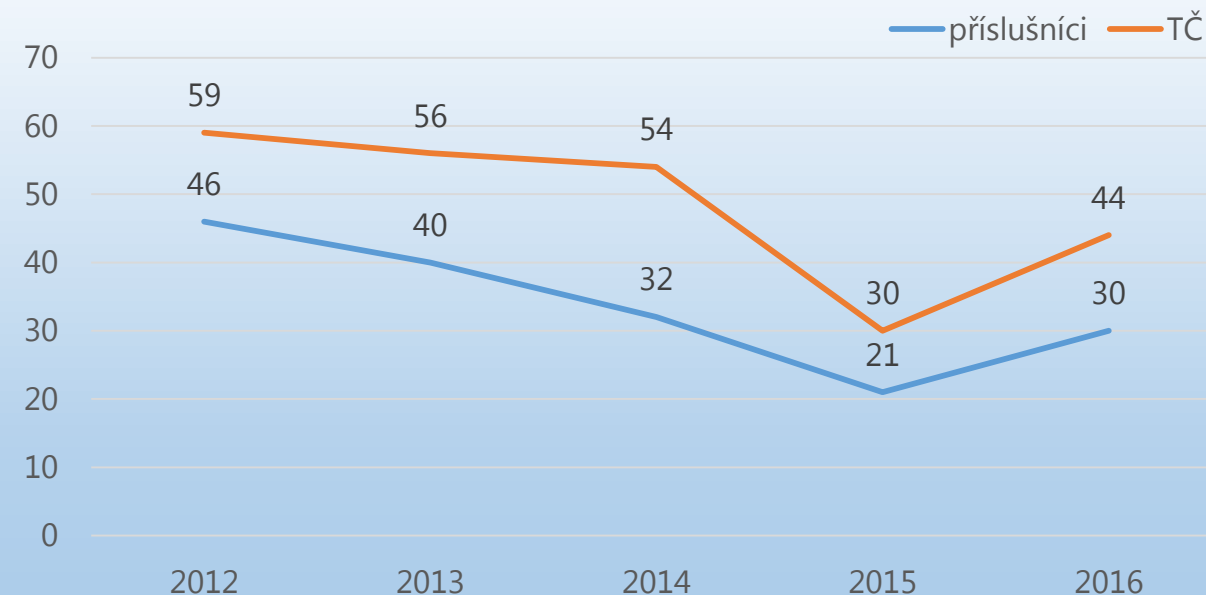
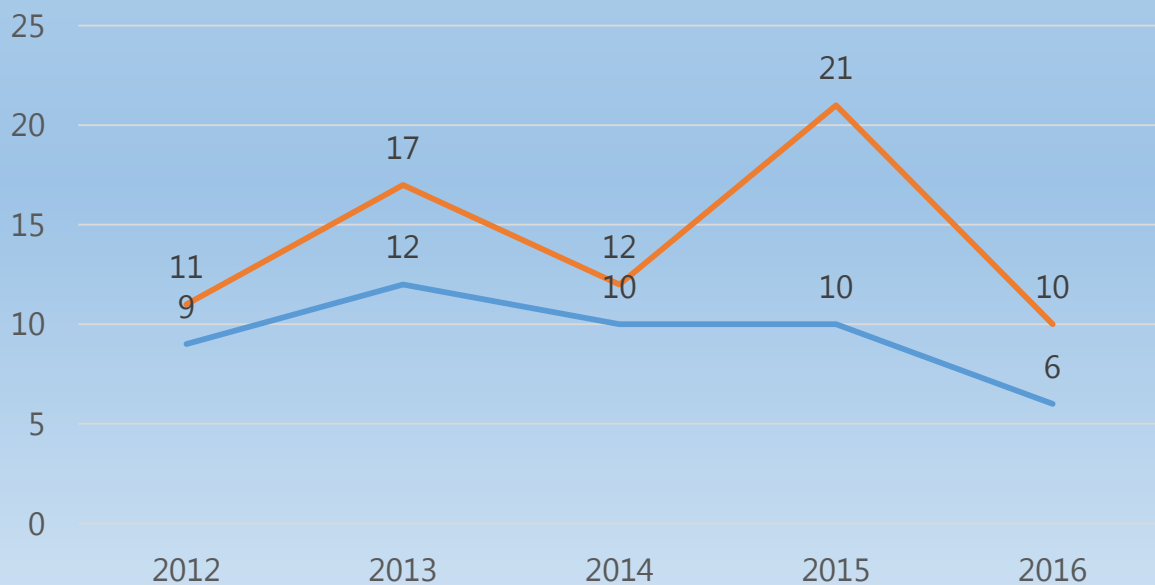
Opakovaná protiprávní jednání

- **Korupce** ve všech jejích formách.
- **Úniky informací** a obchod s nimi (ze spisů, do médií apod.).
- **Kupčení s beztrestností a zahlazování stop.**
- **Podvody.**
- **Úvěrové podvody** (TČ související s finanční situací příslušníků).
- **Domácí násilí.**
- **Neoprávněné služební násilí** (mučení a jiné nelidské a kruté zacházení).
- Ostatní kriminalita, včetně nejzávažnější (**kyberkrimi, výtržnictví, loupeže, vraždy**, atd.).
- **Drogová kriminalita.**
- **Alkohol**, jízda pod vlivem návykové látky – nad 1 ‰ jde o TČ (často zjištěno až při dopravní nehodě, může se jednat i o tzv. zbytkový alkohol).

Trestně stíhaní pachatelé z řad PČR

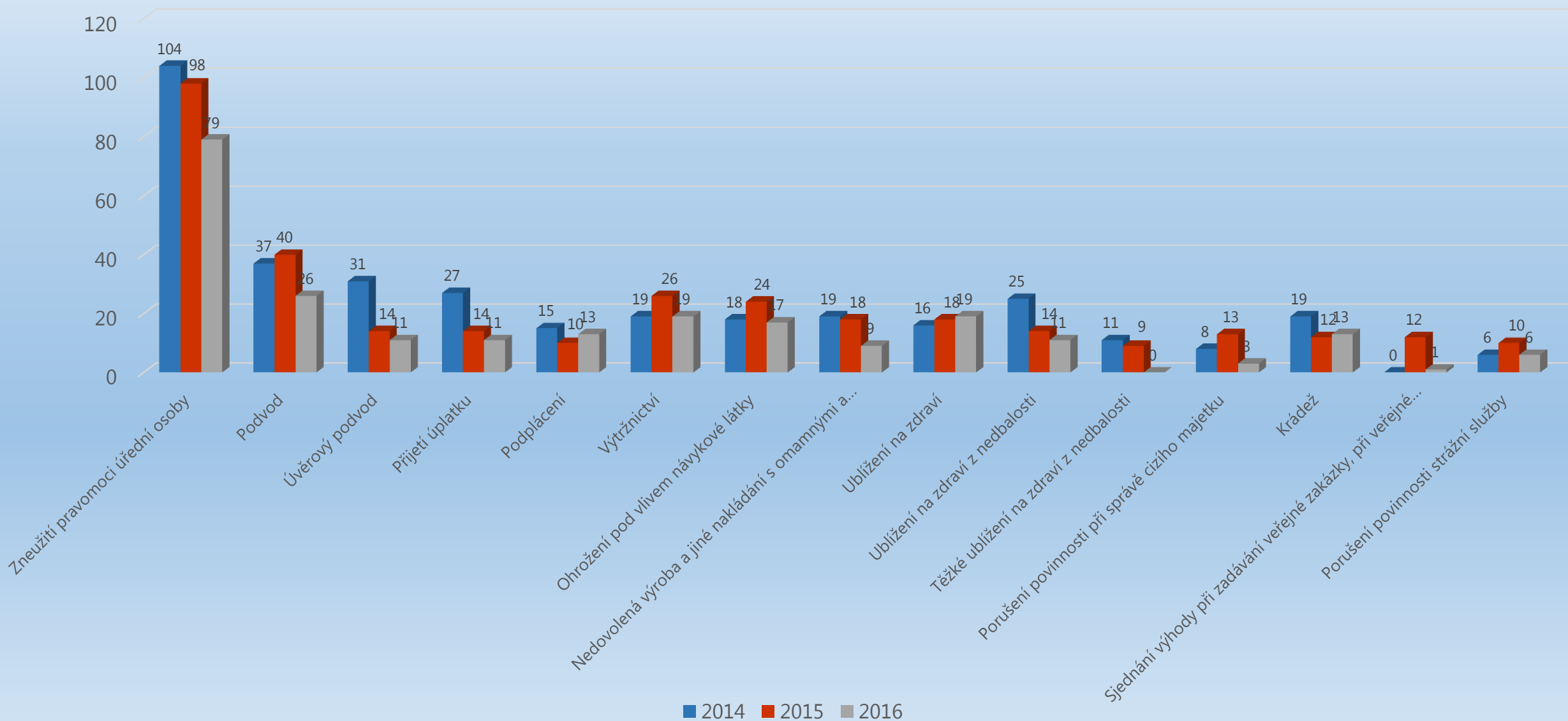


Trestně stíhaní pachatelé z řad VS ČR, CS ČR a GIBS

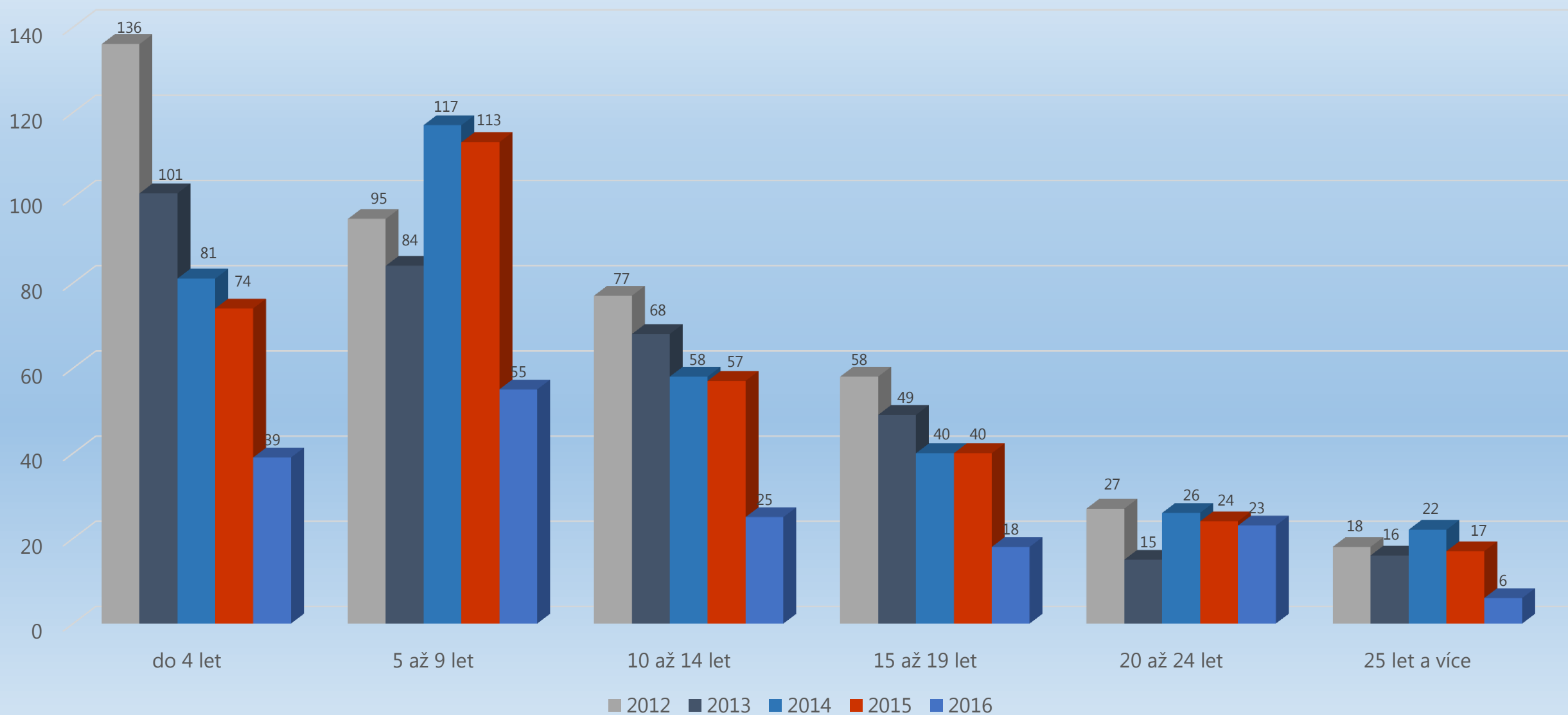


Nejčastější trestné činy

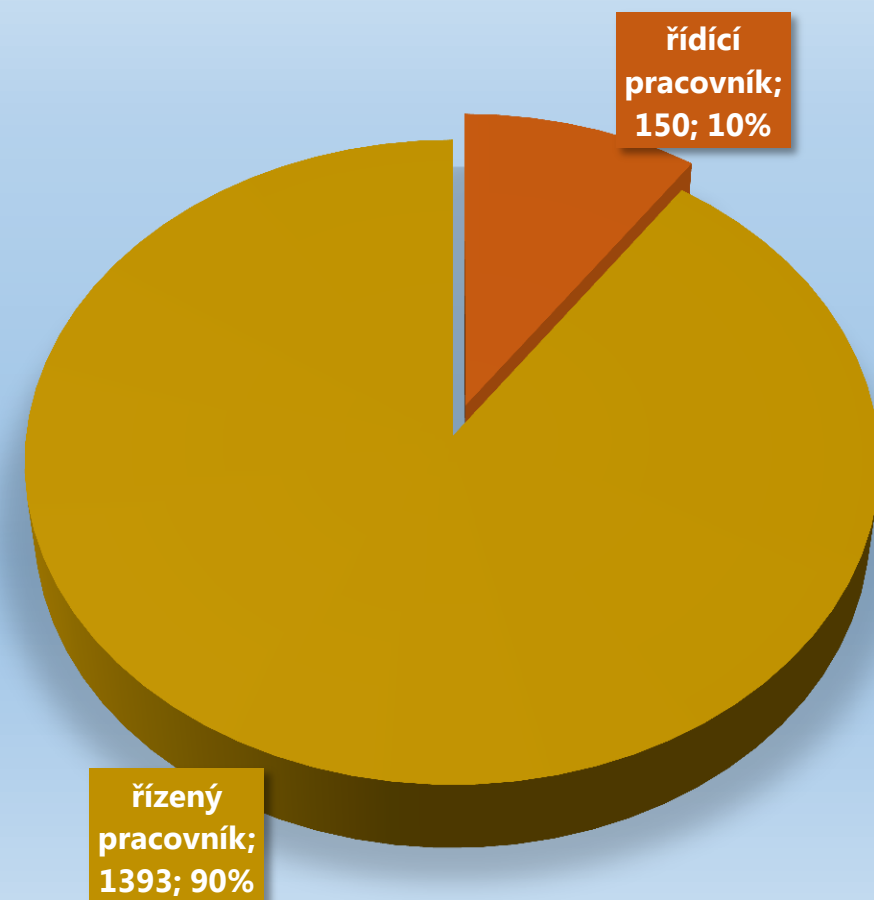
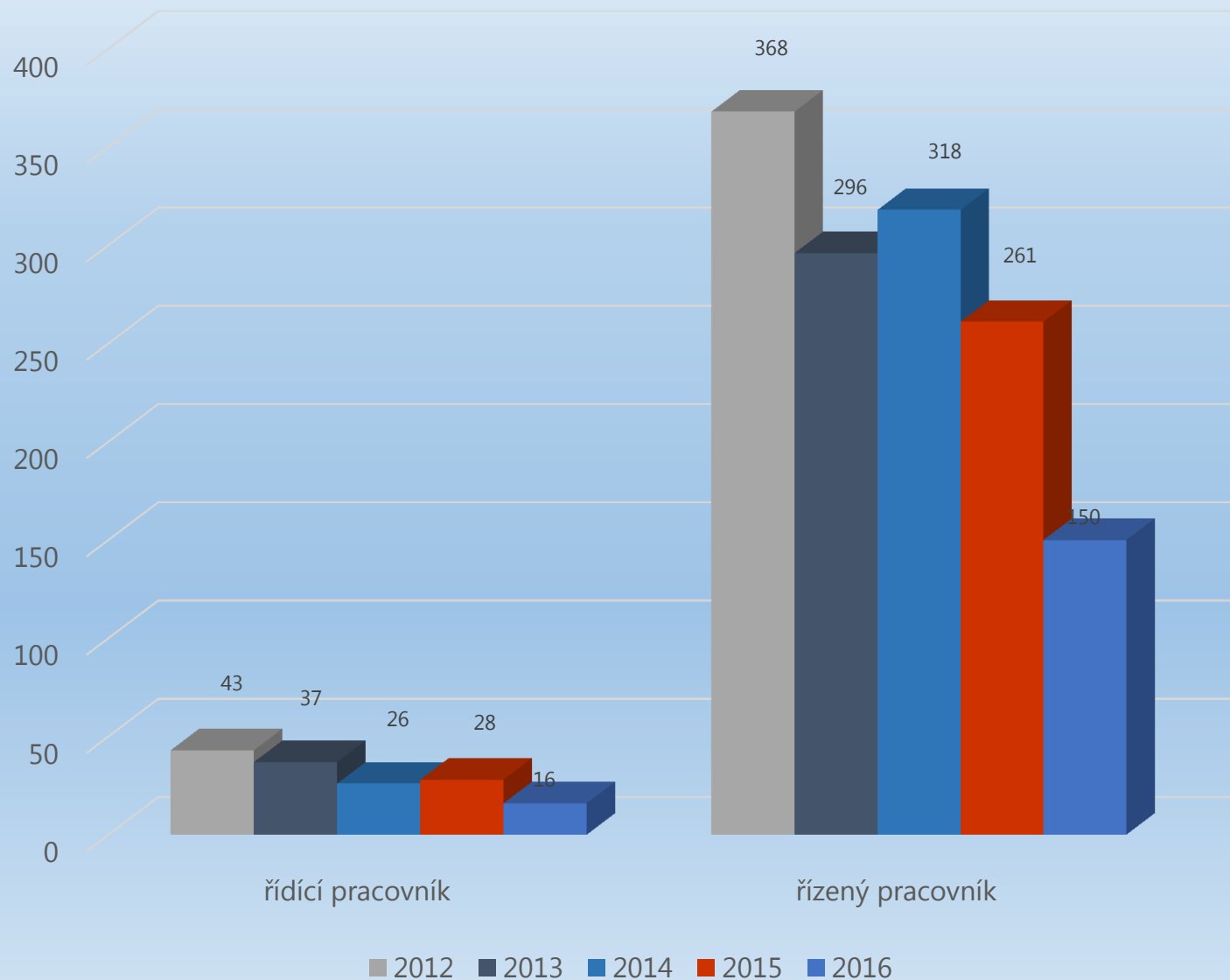
(u stíhaných pachatelů)



Pachatelé dle délky sl./prac. poměru



Pachatelé dle postavení v bezp. sboru



Tvorba metodických doporučení

- Efektivní preventivní nástroj, kterým je možné reagovat na opakující se protiprávní jednání příslušníků, nedostatečnou legislativu, rozpory mezi právními normami apod.
- *Efektivní za předpokladu, kdy bezpečnostní sbor přijme závěry Metodického doporučení GIBS a učiní opatření pro jeho realizaci v daném bezpečnostním sboru!*
- Metodická doporučení vycházejí zejména ze skutečností zjištěných činností inspekce při plnění úkolů v trestním řízení, dále pak z podnětů dalších subjektů (bezpečnostní sbory, státní zastupitelství, ale i odborové svazy apod.)
- METODICKÁ RADA - poradní orgán ředitele inspekce, zastoupeny všechny čtyři bezpečnostní sbory.

Dosud vydaná metodická doporučení

- 1/2012 – *Systém cíleného protikorupčního vzdělávání v CS ČR.*
- 1/2013 – *Úniky informací.*
- 2/2013 – *Interní protikorupční program GIBS.*
- 3/2013 – *Mimoslužební aktivity příslušníků VS ČR.*
- 4/2013 – *Návrh na úpravu předpisů VS ČR.*
- 5/2013 – *Insolvence příslušníků.*
- 6/2013 – *Korupce v bezpečnostních sborech.*
- 7/2013 – *Osobní záznamová technika.*
- 1/2014 – *Úniky daní.*
- 2/2014 – *Bezdůvodná prodlení při předávání informací.*
- 3/2014 – *Alkohol a drogy v bezpečnostních sborech.*
- 4/2014 – *Trestná činnost stíhaných osob v liniích služeb bezpečnostních sborů za rok 2013.*
- 5/2014 – *Preventivní a metodické aktivity v bezpečnostních sborech.*
- 1/2015 – *Aktivní střelec – kauza Uherský Brod.*
- 2/2015 – *Domácí násilí příslušníků a zaměstnanců bezpečnostních sborů.*
- 3/2015 – *Počítačová kriminalita.*
- 1/2016 – *Zvláštní finanční prostředky.*
- 1/2017 – *Zvyšování finanční gramotnosti.*

Mimoslužební aktivity

- ...upravují interní akty řízení – dle zaměření činnosti jednotlivých bezpečnostních sborů. Cílem je zamezit střetu zájmů s vykonávanou službou.
- ...jsou častou příčinou protiprávního jednání, jehož průběh může gradovat až k naplnění skutkové podstaty trestného činu (viz příklad).
- **Kontakty s tzv. kriminálně závadovými osobami** nad rámec plnění služebních povinností jsou pro příslušníky všech bezpečnostních sborů

VŽDY NEŽÁDOUCÍ !!!

- Jde o bezpečnostní riziko, které nelze nikdy předem přesně odhadnout, natož domyslet důsledky svého jednání. Může se jednat také o nepřímý kontakt – přes společného známého apod.
- Vnímání příslušnosti ke sboru a povinností z toho plynoucích je základem prevence i proti nevědomému střetu osobních zájmů s vykonávanou službou.

Děkuji za pozornost

rada, pplk. Mgr. Bc. Ivo MITÁČEK

Koordinátor skupiny komunikace, metodiky a prevence

Kancelář ředitele

Generální inspekce bezpečnostních sborů

www.gibs.cz



... zrakem ostřížím